uitgave 2011

wat te doen bij **BRAND?!**

Rechtshulptips voor

- op demonstraties
- bij aanvallen
- bij arrestaties
- op het bureau

INHOUDSOPGAVE

WAT TE DOEN BIJ BRAND?!

RUST BEWAREN!

Zo luid de grondregel van elk rampenplan en ook die van ons. Daarmee zorg je ervoor dat jouw actie, plan of aanhouding geen catastrofe wordt.

Met arrestatie bij een demonstratie of andere acties, met de in beslagname van je flyers, krantjes e.d., met huiszoekingen, met rechtszaken en strafoplegging moet iedereen rekening houden die politiek actief is tegen uitsluiting en onderdrukking. Of dit nu is als antifascist, antimilitarist, dierenrechtenactivist, communist of anarchist.

Met steeds vernieuwende wetgeving wordt zelfs het weinige wat de kapitalistische staat aan vrijheid van meningsuiting, organisatievrijheid en het recht op demonstratie geeft, systematisch ingekaderd. De staatsrepressie neemt niet af als de linkse beweging zwakker wordt. Integendeel, als de staat kan rekenen op afnemend verzet, kan zij criminaliserende regels in werking doen treden die ten tijde van een grote massabeweging niet mogelijk zouden zijn geweest. De intimidatie en criminaliseringstactieken beïnvloeden vooral de massa van wie het ons niet lukt hen bij ons aan te laten sluiten en om ons gezamenlijk ons organiseren.

Een belangrijke houding om de eerste grondregel bij 'serieuze situaties' werkelijk te kunnen inzetten, is vertrouwen. En dan niet in de goddelijke almachtige, het lot, of de ondeelbaarheid van Yin en Yang. Zonder vertrouwen in je mede-activisten, hen die het aangaat als iemand van hen in de problemen zit, ben je nergens. Ook op het politiebureau en bij de aanklager als zij, net als jij, hun mond dicht houden tegenover hen die ons willen criminaliseren en straffen!

DEMONSTRATIE-ABC

Er zijn duidelijke verschillen tussen een *demonstratie* (wandeling), *manifestatie* (stilstaan) en een *actie*. Vaak zeggen wij dat bij de demonstratie (kortweg 'demo') sowieso niets gebeurt en we hebben daarin ook meestal gelijk. Toch zijn er enkele basisregels die op de 'wandel' demo van toepassing zijn omdat deze toch onder toezicht van de politie staat.

Een manifestatie is een stilstaande betoging waar eigenlijk meestal niet veel mis kan gaan. Er worden flyers uitgedeeld en zijn vaak spre(e)k(st)ers.

Een actie is een ruim begrip maar kan regelmatig op verzet van politie stuiten.

OP WEG NAAR DE DEMO

Ga, als mogelijk, niet alleen naar een demo of enige andere actie. Het is niet alleen leuker om samen met mensen onderweg te zijn. Jij kent de hen en zij jou en zo voel je je zekerder. Professioneel is het om samen weer vertrekken van de plek waar je samen naar af bent gereisd. Zinvol is het ook in de groep de situatie te bespreken voordat je op pad gaat. Daarbij moet er ruimte zijn voor de angsten en onzekerheden van iedereen. Tijdens de demo is het het beste als de groep zoveel mogelijk bij elkaar blijft.

Let op de **kleding** die je aantrekt. Bijvoorbeeld schoenen waarmee je goed en, als nodig, snel mee kan lopen of kleding die goed warm is en je beschermt tegen regen etc. Zorg dat je watervaste stift en papier bij je hebt om belangrijke details te noteren.

Neem voldoende voorraad van medicijnen mee die je regelmatig moet innemen. Zet beter een bril op dan contactlenzen. Als je wel contactlenzen in doet, neem dan ook je doosje en vloeistof mee, in de cel hebben ze dit niet altijd. Laat persoonlijke papieren, in het bijzonder adressenboekjes en agenda's thuis. Overweeg goed wat jij werkelijk nodig hebt. Alles kan in het geval van een arrestatie door de politie tegen je gebruikt worden. Neem geen drugs voor of tijdens de demo en neem deze ook niet mee; het is belangrijk helder van geest te zijn en een goed overzicht van de situatie te houden en hier op in te kunnen spelen. Een fotocamera heb je ook niet nodig. Voor familiefoto's is het niet de goede plek. Het vastleggen van de demo en het gedrag van de politie kan beter worden overgelaten aan ingezette journalisten of door de demo-organisatie gevraagde mensen. In geval van arrestatie kunnen foto's enkel en alleen de tegenpartij helpen. Het is niet de eerste keer dat foto's met belastende informatie over de politie bij arrestatie gewist worden of foto's met belastende informatie voor medeactivisten als bewijs wordt aangevoerd.

Mobiele telefoons kun je het beste ook thuis laten. Als je van mening bent deze toch nodig te hebben op de demo, ben je dan van de gevaren bewust en probeer de risico's zo klein mogelijk te houden. Zorg dat je nummers niet toegankelijk zijn, neem liever een lege simkaart mee. Zorg dat je SMS-inbox leeg is en dat je je accu en simkaart er uit hebt als je niet belt (tegen locatie-peiling en afluisteren). Dit zijn zeker geen slechte basisregels die je kunt nastreven.

Wees je er bewust van dat de technische mogelijkheden van de politie tegenwoordig groot zijn (herstellen/achterhalen van verwijderde telefoonnummers bijvoorbeeld).

DE ARRESTANTENGROEP

Meestal is er een arrestantengroep actief bij een actie of demo. Dit wordt bij aanvang van de actie of demo vertelt of per flyer bekend gemaakt. Je kunt je bij een actie vaak inschrijven op een arrestantenlijst. Maak hier gebruik van en doe dit serieus. Je kunt op deze lijst aangeven wat je principiële eetgewoonten zijn en of er bijvoorbeeld werk afgebeld moet worden. Bij grote landelijke acties kun je dit laatste het beste zelf met een thuisblijver regelen.

De arrestantengroep houdt bij wie er gearresteerd wordt en probeert diegene zoveel mogelijk bij te staan met praktische en geestelijke ondersteuning. Ze probeert degene weer snel vrij te krijgen en regelt juridische bijstand in de vorm van een advocaat. Vaak is er van tevoren al een advocaat geregeld, hier kun je dan in de cel naar vragen (als je verdacht wordt van een misdrijf). Je hebt geen recht op een telefoontje, dus contact met de arrestantengroep zelf is vaak niet mogelijk tijdens de tijd dat je vastgehouden wordt. Bedenk wel dat er mensen zijn die zich voor je inzetten!

Mocht je zien dat er iemand gearresteerd wordt, meld dit dan bij de arrestantengroep. Vermeld de kenmerken van de persoon en eventueel een bijnaam. Als je de persoon kent, zorg dan dat de naam van de gearresteerde aan hen door komt (niet via de telefoon![1]). Zij kunnen zich dan verder in gaan zetten voor hem of haar. Als je vrij wordt gelaten meld dit dan bij de arrestantengroep en geef een beschrijving van wat er is gebeurd. Zo'n beschrijving van de gebeurtenissen kan zeer nuttig zijn als er na enige maanden toch nog een aanklacht tegen je wordt ingediend; ook de politie legt alles in hun systemen vast! Ook slachtoffers van geweld e.d. doen er goed aan een beschrijving van gebeurtenissen te maken. Denk hierbij aan de plaats, tijd en aard van de aanval (arrestatie, in elkaar geslagen, meegenomen, verhoor etc.). Schrijf namen op van de slachtoffers en betrokkenen, dienstnummers van agenten of hun eenheid en het uiterlijk van de daders (er enkel over praten is niet genoeg!). Dit verslag is niet alleen voor de arrestantengroep, maar ook voor jezelf zodat je je goed kunt herinneren wat er precies is gebeurd.

De arrestantengroep staat vaak 24/7 voor mensen klaar. Belangrijk is hierbij te beseffen dat dit ook veel werkdruk met zich meebrengt voor hen. Houd hier rekening mee door bijvoorbeeld de urgentie in te schatten bij vragen of het melden van nieuws. Misschien is de volgende dag overdag bellen ook voldoende omdat er s'nachts toch niets meer gedaan kan worden.

BIJ AANVALLEN

Raak niet in paniek, haal diep adem, blijf staan en roep ook anderen daartoe op. Haak zo snel mogelijk in als het echt niet anders kan en trek zo langzaam en

gesloten mogelijk terug. Vaak kunnen aanvallen op mede-activisten en te hulp geschoten voorbijgangers, opsplitsen van de demonstraties, arrestaties en achterblijvende gewonden, door middel van inhaken, staan blijven en verzet worden afgeweerd.

BIJ VERWONDINGEN

Ontferm je over gewonden en help mee te voorkomen dat deze door arrestatieteams worden afgevoerd. Wend je tot de mensen van de 'Eerste hulp Bij Acties' (EHBA) als deze aanwezig zijn of organiseer met mede-activisten zelf transport of de verzorging van gewonden. Laat de mensen van de EHBA rustig hun werk doen, zij zijn hiervoor getraind. Als men naar het ziekenhuis moet, maak je dan niet te druk over het geven van je personalia. Ook de arts in het ziekenhuis heeft een beroepsgeheim. In contact met politie/justitie bewaart de arts het beroepsgeheim: waarheidsvinding is geen grond voor doorbreking hiervan, niet tijdens het opsporingsonderzoek, niet tijdens het gerechtelijk vooronderzoek en niet ter terechtzitting.

BIJ ARRESTATIE

Zorg dat men doorheeft dat je gearresteerd wordt (schreeuw hard zo dat iedereen je kan horen), roep bijvoorbeeld de naam van de stad waar je vandaan komt. Dit kan worden gemeld bij de arrestantengroep, die kunnen hier meer mee. Als je merkt dat je niet meer kunt ontkomen, zorg dan dat je weer tot rust komt en het belangrijkste: **zeg geen woord meer!**

Meld jezelf na de vrijlating bij de arrestantengroep. Eenmaal thuisgekomen schrijf je zoals eerder vermeld een verslagje van wat er gebeurd is. Probeer hier zo goed mogelijk alles te omschrijven. Soms kan je namelijk tijdens het schrijven opeens verbanden leggen, in het bijzonder over de betrokkenen van het voorval. Neem hiermee weer contact op met de arrestantengroep.

BIJ TRANSPORT

Tijdens de rit naar de gevangenen-verzamelplaats of het bureau spreek je met de andere gearresteerden enkel over je rechten. Spreek met **geen woord** over wat er is gebeurd, wat je gedaan hebt of wie je bent. Het is echt niet de eerste keer dat er een ' stille' (agent undercover) onder jullie is, ook niet als je een goed gevoel bij iedereen hebt. De politie is gewiekst.

Let op de anderen en gedraag je verantwoordelijk als je merkt dat iemand minder goed kan omgaan met de situatie. Dat geeft niet alleen hen maar ook jezelf meer rust. Spreek erover dat het zin heeft om je mond te houden tegen de politie. Wissel eventueel nog nummers van de arrestantengroep en advocaten uit.

OP HET BUREAU

Na arrestatie word je gefouilleerd en naar een politiebureau gebracht. Op het bureau volgt er nogmaals een fouillering en worden je persoonlijke bezittingen afgenomen (shag, sieraden, schoenveters etc.) Vervolgens vragen ze naar je gegevens zoals je naam en je verblijfplaats. Geef je deze gegevens niet dan krijg je een NN (Nomen Nescio) -nummer. Onthoud dit nummer goed! Geef je geen naam, dan kunnen ze je als je bent aangehouden voor een overtreding 6 uur langer vasthouden, zogenaamd om achter je identiteit te komen. Dit is lang niet altijd het geval. Dit vind ik een beetje een vage zin, wat bedoel je daarmee? Officieel is het namelijk wel zo. Je hebt het recht je naam NIET te noemen, wat de politie ook zegt, zelfs na de invoering van de ID-toonplicht heb je nog het recht om anoniem te blijven.

Teken niets! Desnoods voldoet een kruisje of teken je een varkentje. De politie is verplicht je te vertellen waarvoor je bent gearresteerd. Je hebt ook recht op vegetarisch/veganistisch eten en wanneer nodig medische hulp. Eis dit; de politie zal namelijk hier erg moeilijk over kunnen doen. Vrouwen mogen alleen voor vrouwelijke agenten worden gefouilleerd, mannen door mannen. Hoewel het in de film zo lijkt, heb je in Nederland geen recht op een telefoontje. Je kunt wel altijd vragen of je iemand mag bellen, maar hier hoeft de smeris geen gehoor aan te geven. De smeris neemt het zelf niet zo nauw met de regels en zal je verblijf heel onaangenaam kunnen maken. Hou je taai en realiseer je dat een hoop mensen bezig zijn je vrij te krijgen.

TIJDENS VERHOOR

Als je bent gearresteerd is het waarschijnlijk dat je verhoord zal worden. Verklaar niets! Je hebt het recht om niet mee te werken aan je eigen veroordeling. Maak hier gebruik van! De politiewagen, het politiebureau en de gevangenis zijn niet de goede plek om te praten. Op deze manier voorkom je dat je (per ongeluk) belastende dingen over jezelf of anderen verklaart. Als je toch wat wil verklaren, doe dat dan alleen over jezelf niet over anderen. De politie zal proberen tijdens een verhoor je tegen je mede-activisten uit te spelen, trap hier niet in. ’s Nachts mag je niet verhoord worden, weiger dit dan ook. Als je wordt verdacht van een misdrijf, heb je al voor je eerste verhoor het recht om te overleggen met een advocaat. Dit is een afweging die je kunt maken, bedenk wel dat het een tijdje kost voordat je advocaat opgetrommeld is. Het kan voorkomen dat je door het eisen van dit recht later wordt vrijgelaten dan je mede-activisten.

Laat je niet inpalmen. Laat je niet intimideren door grove verhoorders, of week maken door vriendelijke en begripvolle oom-achtige types. Geloof niets dat

de beambten je wijs proberen te maken. Gun ze geen moment om met je in dialoog te komen. Elk moment is voor hen gunstig om sluwe trucs op je toe te passen om informatie los te krijgen – ook als men zegt afspraken te kunnen maken, bijvoorbeeld overleg met je mede-arrestanten, als men zegt dat het beter voor je is, dat ze een uitzondering kunnen maken – , **dit is gelogen!** Ze zijn enkel er op gericht je aan het praten te krijgen en een verantwoordelijke aan te kunnen stellen.

Zeg niets, ook geen 'onschuldige' dingen tijdens of voor het verhoor. Voer geen politieke discussies met de andere wachtenden, **elk woord tijdens je arrestatie/inverzekeringstelling kan bewijsmateriaal zijn!**

Ook als je meent dat je van zaken beschuldigd wordt die niets met jou te maken hebben, of die niet eens gebeurd zijn, houd alsjeblieft gewoon je mond. Iets dat jij loslaat, kan een ander belasten. Heb je van twee mensen een alibi, dan is er na een verklaring nog maar één over. Ook informatie over wat je niet gedaan hebt helpt de staatsambtenaren een beeld te schetsen over wat jij en anderen hebben gedaan of hoe jullie je tot elkaar verhouden. Het is niet enkel een kreet solidair met elkaar te zijn het heeft ook werkelijk zin!

Om strafvervolging te voorkomen is het beste, makkelijkste en minst vervelende (dat is natuurlijk relatief) te zwijgen en om ook duidelijk te maken dat je ook echt niets gaat zeggen. Ze kunnen je gaan manipuleren en zeggen dat je dan langer zult moeten blijven, maar dit is in de regel een leugen. Als je praat ben je interessant en wie weet wat je allemaal nog meer weet...

Na de vragen op de persoon kan je verwachten dat men je vragen stelt als 'Hoe lang woon je al in …?' ; 'Ben je hier met de auto heen gekomen?' ; 'Met hoeveel mensen zijn jullie hier heen gekomen?'… ga zo maar door. Als ze dan merken dat je hierop antwoordt grijpt men vervolgens de kans ongenadig door te gaan met het verhoor. Waarom zou je geen antwoord geven op die vragen? Ze lijken zo onschuldig… 'Kan je mij vertellen of je met X en Y samenwoont?' ; 'Waarom zou je dat mij niet vertellen?' ; 'Het is toch duidelijk dat als je met de auto was dat je deze geleend hebt. Van wie?' ; … en ga zo maar door.

Als je besluit niet te spreken kan je dit doen door elke vraag te beantwoorden met **'ik weiger te antwoorden!'**: 'Regent het buiten?'- 'Ik weiger te antwoorden'; 'Wil je een sigaret/koffie?' – 'Ik weiger te antwoorden' ; 'Wil je misschien iemand anders spreken?' - 'Ik weiger te antwoorden'…

Heb geen angst dat je voor schut staat, ook niet als degene die je verhoort je dat doet geloven. In tegendeel, men neemt dit echt wel serieus en na een tijdje is voor de verhoorder de gein er ook snel af en is het ook echt wel duidelijk dat je niets gaat vertellen, dat je precies weet wat je moet doen, dat je het meent

en dat je ook niet zal opgeven. Dit zorgt er voor dat je het zo snel mogelijk weer uit een verhoor zal komen en in het beste geval zelfs weer wordt vrijgelaten.

AFNAME DNA-MATERIAAL

Het afnemen van DNA-materiaal is mogelijk op grond van de ‘Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden’, die in 2005 in werking trad. Voor zover bekend hebben Bossche krakers de primeur om als eerste activisten in het kader van de nieuwe wetgeving in de DNA-databank terecht te komen. Op grond van deze wet moeten personen die na februari 2005 worden veroordeeld voor een **ernstig delict** DNA-materiaal afstaan. Onder die groep vallen ook mensen die tijdelijk nog op vrije voeten zijn in afwachting van het ondergaan van hun vrijheidsstraf en mensen met een taakstraf. Door de wet is DNA-onderzoek mogelijk bij mensen die zijn veroordeeld voor misdrijven waarop in de wet een maximum straf van vier jaar of meer is gesteld. Openlijke geweldpleging in vereniging, waarvoor menig activist veroordeeld wordt, valt hieronder.

Het afnemen van DNA kan via speeksel of andere cellen. Speeksel wordt met een wattenstaafje afgenomen en dit mag door de politie zelf gebeuren, mits de desbetreffende agent daartoe bevoegd is. Tot actieve medewerking bij dit afnemen ben je niet verplicht. Je kunt echter wel met geweld gedwongen worden mee te werken. Een afname van DNA kan voor twee doeleinden gebruikt worden. Voor de controle in een laboratorium in een strafzaak of voor het vastleggen van deze ‘genetische vingerafdruk’ in de centrale genetische databank. **Wees je er van bewust dat deze genetische informatie van jou je levenslang kan blijven achtervolgen!**

Bezwaar maken tegen de afname van DNA-celmateriaal is niet mogelijk, maar je hoeft je natuurlijk niet vrijwillig te melden. Laten ze je maar komen halen. Wel kan bezwaar gemaakt worden tegen de opmaak van het DNA-profiel voor de DNA-databank. Bezwaar maken maakt het de verplichting tot afname niet ongedaan en schort deze ook niet op. Het enige wat een bezwaar kan bereiken is dat je DNA uit de databank verwijderd kan worden, maar of ze dat dan ook werkelijk doen is natuurlijk maar de vraag. Als je deze procedure in gang wil zetten, neem dan contact op met de legal group in je stad, of een advocaat.

Belangrijk: Na de afname van DNA-materiaal word je gevraagd een papier te ondertekenen waarmee je aangeeft het materiaal vrijwillig te hebben afgestaan. Als je dit doet kan je geen bezwaar meer maken. Onderteken dit dus nooit!

VRIJLATEN MOET MEN JE

Als je gearresteerd bent kan de politie je 6 uur vasthouden, je fouilleren en al je persoonlijke spullen afnemen. Als je jouw naam niet noemt kan de politie je nog 6 uur (overtreding) of 3 dagen (misdrijf) extra vasthouden voor onderzoek naar je identiteit.Hierbij kunnen ze foto's maken, vingerafdrukken nemen, kijken naar lichaamskenmerken, tatoeages, etc. Ze hebben volgens de wet het recht dit te doen ter vaststelling van jouw identiteit, maar je hoeft natuurlijk niet mee te werken.

Als je wordt verdacht van een overtreding moeten ze je na deze 6 tot 12 uur laten gaan. Ze zullen je misschien andere dingen vertellen, dus laat je niet intimideren. De tijd tussen 12 uur `s nachts en 9 uur ´s ochtends telt niet mee in het tellen van het aantal uren dat ze je vast mogen houden. Je kunt als je wordt verdacht van het plegen van een misdrijf in bepaalde gevallen in verzekering worden gesteld. Politie en justitie kunnen je dan maximaal 3 dagen en 15 uur vasthouden voor onderzoek.

Je hebt dan ook het recht op je eigen advocaat te spreken. Let op! Je hebt zowel voorafgaand aan je eerste verhoor (bij een misdrijf) als bij inverzekeringstelling het recht om je advocaat te spreken. Je moet dan wel ook op beide momenten om die advocaat vragen. Heb je je eigen advocaat voor het verhoor gesproken maar vraag je bij inverzekeringstelling niet expliciet opnieuw om die persoon, dan krijg je een piketadvocaat. Accepteer geen piketadvocaat of smoesjes van de smeris dat ze je advocaat niet kunnen bereiken. Blijf bij je eis om je eigen advocaat. Laat je advocaat contact opnemen met de arrestantengroep, die kan je helpen met de ondersteuning tijdens de rechtsgang.

Als politie en justitie je na inverzekeringstelling langer vast willen houden moet je binnen deze drie dagen en 15 uur voor een onderzoeksrechter worden gebracht voor verlenging van het voorarrest. Als dit niet op tijd gebeurt moet je worden vrijgelaten. Het voorarrest kan een aantal keren verlengd worden. Je advocaat kan je hier verder over inlichten.

Je bent niet verplicht:

- Je naam te geven. Doe je dit wel, dan ben je in het vervolg meteen te achterhalen door koppeling van je naam en vingerafdrukken. Zie voor meer informatie: identificatieplicht[2]
- Een verklaring af te leggen. Bedenk dat een verklaring altijd tegen jou of anderen kan worden gebruikt.
- Iets te ondertekenen. Je kunt dit eventueel wel doen met een kruisje of je NN-nummer.

Zij zijn verplicht je te vertellen waarvan je wordt verdacht.

Zij mogen:

- Foto's en vingerafdrukken nemen. Dikke kans dat ze dat doen.
- Je verhoren (niet 's nachts).
- Je visiteren (vrouwen door vrouwen, mannen door mannen!)
- Je voor een spiegelwand zetten waarachter dan "getuigen" staan die de smeris zeggen of ze jou herkennen of niet, de zogenaamde "confrontatie".
- Je overbrengen naar een ander politiebureau.

In geval van een overtreding moeten ze je na 6 (of 12) uur vrijlaten. In geval van een misdrijf kunnen ze je in voorkomende gevallen in verzekering stellen.

De inverzekeringstelling duurt 3 (+3) dagen. Je krijgt een papier waarop staat dat je in verzekering gesteld bent en van welk misdrijf je wordt verdacht. Het papier is ondertekend door een (hulp-)officier van Justitie.

Je kan vragen of je mag bellen, maar recht hierop heb je niet. Laten ze je bellen, bedenk dan dat het telefoongesprek niet privé is.

Na de eerste drie dagen (plus 15 uur) moet je worden voorgeleid voor de rechter-commissaris (RC) Als de officier van Justitie een verlenging van 3 dagen heeft aangevraagd, dan toetst de RC alleen of de inverzekeringstelling rechtmatig is. Na een eventuele verlenging word je weer voorgeleid (hierbij is in ieder geval je advocaat aanwezig) en beslist de RC of je in bewaring wordt gesteld.

SNELRECHT (OOK WEL: 'LIK OP STUK')

Er zijn verschillende vormen van snelrecht. Eén ervan is dat je tijdens je inverzekeringstelling of na voorgeleiding bij de RC direct een dagvaarding meekrijgt. Kom je niet op de zitting opdagen, dan word je bij verstek veroordeeld. Je hebt twee weken om tegen het vonnis in beroep te gaan. (als NN kun je niet in hoger beroep). Tegenwoordig kan je echter niet in alle gevallen in hoger beroep. Of dit mogelijk is hangt onder andere af van de hoogte van de straf. Een nog drastischer vorm is dat je tijdens het voorarrest (meestal binnen 10 dagen) berecht wordt. Je wordt dan voor de politierechter geleid, die direct een vonnis velt.

IN BEWARING

Als je in bewaring wordt gesteld wordt je overgebracht naar een huis van bewaring, behalve als ze daar gebrek aan cellen hebben. Ze kunnen je dan nog

maximaal 6 (in Amsterdam) tot 10 dagen vasthouden op een politiebureau, mits dat voldoende faciliteiten heeft. De raadkamer kan na de eerste 10 dagen beslissen om je insluiting met 30 dagen te verlengen. Dit kunnen ze nog twee keer herhalen. Je kan één keer tegen zo'n verlenging in beroep (overleg met je advocaat). Na dit maximaal toegestane voorarrest moet het proces beginnen. Vaak echter is de officier van justitie nog niet klaar en vraagt hij/zij uitstel bij de rechtbank. Dan komt er alleen een pro forma zitting. De rechtbank bepaalt wanneer de zaak wordt voortgezet en of je die binnen of buiten moet afwachten.

VREEMDELINGENDETENTIE

Buitenlanders worden vaak langer dan officieel is toegestaan vastgehouden op het politiebureau. Als ze erachter komen dat je buitenlander bent, dan wordt je overgedragen aan de vreemdelingenpolitie.

De laatste jaren krijgen ook activisten steeds vaker te maken met vreemdelingenbewaring. Als de politie je naam heeft en er achter komt dat je niet legaal in Nederland verblijft wordt je na je strafrechtelijke bewaring overgedragen aan de vreemdelingenpolitie. Deze gaat verder onderzoek naar je doen en zal in voorkomende gevallen proberen je te deporteren.

Ook NN-ers worden steeds vaker in vreemdelingenbewaring gezet. Zogenaamd omdat de autoriteiten niet kunnen vaststellen of je wel legaal bent in Nederland. De enige echte reden is natuurlijk dat ze je naam willen achterhalen. Het maakt in die gevallen vaak niet uit of je wel of niet Nederlands spreekt. Ook als je in vreemdelingenbewaring wordt gesteld heb je het recht je eigen advocaat te spreken. Dit is meestal niet de advocaat die je op strafrechtelijk gebied bijstaat, maar een vreemdelingenrechtadvocaat.

Om solidair te zijn met buitenlandse activisten of mensen zonder verblijfsvergunning in de actie of demo kun je afspreken allemaal Engels te praten of niets te zeggen (en NN te blijven natuurlijk). De kans is dan groter dat je allemaal in een keer wordt vrijgelaten. Waarschuw mensen zonder verblijfsvergunning altijd goed voor de gevolgen van een arrestatie.

HUISZOEKINGEN

Het binnendringen van een woning zonder toestemming van de bewoner, kan om verschillende redenen plaats vinden. Iedereen mag in principe een woning binnendringen ter voorkoming of bestrijding van ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen. Hier kan de politie het nog wel eens op gooien. Als dit niet zo is is een huiszoekingsbevel (machtiging) nodig. De politie krijgt een huiszoekingsbevel van de Advocaat generaal (AG) of

meestal de (hulp) officier van Justitie (OvJ). Huiszoekingen mogen alleen in de twee onderstaande gevallen:

- Een huiszoeking in geval van de opsporing van misdrijven waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Dit zijn de zwaardere delicten waar meestal een maximumstraf van meer dan vier jaar voor staat. Openlijke geweldpleging valt hieronder, huisvredebreuk of kraken niet.
- Ook mogen opsporingsdiensten panden binnentreden ter aanhouding, medebrenging of de gevangenneming van een persoon. Deze persoon hoeft niet bij name genoemd te zijn, maar kan ook omschreven worden.

Beide machtigingen kunnen voor meerdere panden uit worden geschreven. Als lokale politie het vermoeden heeft dat een gezochte activist zich in een bepaald pand ophoudt, dan kunnen ze hiervoor al een huiszoekingsbevel ontvangen.

Huiszoekingen behoren tot de ergste overvallen van het staatsapparaat. Het is je woonplek, de plek waar je je veilig moet voelen. Een binnendringing hierin is erg intimiderend en geldt ook vaak als een middel je de macht te laten zien, je te ontmoedigen en demoraliseren.

In geval van een huiszoeking kun je het beste rustig reageren. Op het moment dat men aan de deur staat (en je heeft gewekt) zorg dan dat je eerst goed wakker wordt. Neem een kop koffie, waarschuw vrienden en mensen met rechtskennis.

Als de opsporingsdiensten bij je aan de deur staan moeten zij zich legitimeren. Als ze een huiszoekingsbevel hebben hoef je ze natuurlijk nog niet binnenlaten. Bedenk wel dat ze anders geweld mogen gebruiken om binnen te komen en zo je deur kunnen forceren. Als er bij jou bijvoorbeeld aan de achterkant van je huis een deur open staat mogen ze daar naar binnen lopen. Ze mogen alleen in als het dringend noodzakelijk is binnentreden als je niet thuis bent. Ditzelfde geld voor bezoekjes tussen middernacht en 6 uur 's ochtends. Er worden nog wel eens mensen 's nachts van hun bed gelicht, dan wil de politie zeker weten dat je thuis bent en of je minder makkelijk verzet. Dit gebeurt nog wel eens bij dierenrechtenactivisten.

Als men eenmaal binnen is kan je een doorzoeking niet meer voorkomen. Een huiszoeking mag enkel en alleen plaats vinden door politie. Stadswachten, bureau toezicht etc. zijn hier niet toe bevoegd en mag je weigeren. Maak hier gebruik van! Zorg ook niet dat er meer dan 2 agenten binnen zijn.

Als de politie niet op zoek is naar een persoon, dan zijn ze dat wel naar belastend materiaal. Dit kunnen bijvoorbeeld handschoenen van een bepaald

materiaal, schoenen met een bepaald profiel, flyers etc. zijn. Daarnaast worden er ook huiszoekingen gedaan voor informatiewinning over de ‘verdachte’ om zo inzicht te krijgen van de bezigheden van deze persoon. Dit gebeurt soms ook naast de eerste reden. Men is nu eenmaal toch al binnen…

Het belangrijkste: geef geen bekentenis, geen woord van jou dat betrekking heeft op het voorval en de reden van de doorzoeking. Er zijn vast en zeker wel flyers voor demo’s te vinden, revolutionaire stukken, boetes en dergelijke. Ruim deze op! Zorg dat er zo min mogelijk ‘belastend’ bewijs te vinden is en **spreek hier geen woord over** tegen hen. Ook niet ‘dat is niet van mij’. Niets, want dan is het van iemand anders, en ‘van wie dan?’; ‘of lieg je?’

Eis een kopie van het huiszoekingsbevel. Laat duidelijk de reden van de huiszoeking vaststellen en schrijf dit na de hand ook allemaal duidelijk op. Schrijf de namen en dienstnummers van de agenten op. Eis dat je bezwaar (zonder inhoudelijke reden) in het politieverslag wordt opgenomen.

Je hebt het recht, bij de doorzoeking van elke kamer aanwezig te zijn. Verlang dan ook dat er kamer voor kamer doorzocht wordt en niet in meerdere kamers tegelijk. Wordt er iets meegenomen, eis dan een bevestigingsbon hiervan, **maar onderteken niets!** Als niets wordt meegenomen laat hier dan ook een bon van maken.

Zodra men weer weg is schrijf dan direct een verslag van de gebeurtenis voor de arrestantengroep, rechtshulp, linkse hulp etc. Zoek vervolgens meteen contact met je beste vriend/vriendin, want na dit soort zaken is het belangrijk de gebeurtenis te delen, er uit te huilen en om jezelf te verwennen.

Je krijgt na een paar dagen een afschrift van de doorzoeking in de bus. Controleer deze op onwaarheden.

BOETE

Na je vrijlating kun je post krijgen van het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB). Het CJIB stuurt je een boete, dit is een zogenaamd schikkingsvoorstel. Als je die betaalt zeg je eigenlijk: ‘ik heb het gedaan en ik vind deze geldboete een juiste straf’. Dit kan in sommige gevallen juist zijn, maar meestal kun je de boete beter laten voorkomen. Dat betekent dat er een rechter naar gaat kijken. Vooral met principiële zaken is dit slim. Bel als je de boete binnen hebt gekregen met het CJIB en zeg dat je het wil laten voorkomen, zo krijg je geen verhogingen. Vaak is het sowieso slim om als je weinig verdient de zaak te laten voorkomen. Vaak verlaagt de Officier van Justitie al z’n eis, als hij hoort dat je weinig verdient.

DAGVAARDING

Weken of maanden nadat je deel hebt genomen aan een actie/demo krijg je post van het OM (openbaar Ministerie). Je moet voorkomen. Het maakt niet uit of je getuige of beschuldigde bent, vroeg of laat is het tijd dat je de arrestantengroep en een advocaat inschakelt. In de meeste gevallen is dit ook het moment om in de openbaring te treden, politiek protest te organiseren en tot solidariteit op te roepen. In geen geval is een dagvaarding reden om in paniek te raken, een advocaat meer te vertrouwen dan je politieke medeactivisten of om deals te maken met de staat. **Belangrijk is ook hier weer: rust te bewaren – weerstand organiseren!** De kans is, als je verzet pleegt, steun zoekt en meer druk uitoefent, groter dat de aanklacht in wordt getrokken. Zeker meer dan als je je laat intimideren en jezelf terugtrekt.

Bespreek met je advocaat je beste verdediging. Als je het niet eens bent met zijn/haar lijn dan kun je vragen of deze naar jouw gelang aan gepast kan worden. **De advocaat is in dienst van jou!** Je kunt ook kiezen jezelf te verdedigen maar bedenk dat een advocaat de juridische spelletjes kent. Je kunt ook kiezen om een eigen verklaring voor te lezen met je politieke motieven, dit dan naast de verdediging van de advocaat.

TER ZITTING

Op zitting wordt je als verdachte eerst de cautie gegeven. De rechter vertelt dat je verdachte bent en dat je goed moet opletten. Ook vertelt hij of zij dat je niet hoeft te antwoorden op vragen. Dan leest de OVJ de tenlastelegging voor. Hierna wordt ingegaan op de feiten. De rechter heeft het dossier gelezen en probeert het praatje duidelijk te krijgen. Hiervoor stelt deze direct vragen aan jou. Je hoeft hierop dus geen antwoord te geven, maar het mag wel. De OVJ moet bewijzen dat jij het hebt gedaan. In de praktijk blijkt dat stilzwijgen of ontkennen beter is om jezelf niet te criminaliseren. Er moet dan voldoende ander bewijs zijn en dat is er niet altijd. Je ontkenning kan wel tegen je gehouden worden. Ook hecht de rechter er vaak waarde aan of je spijt hebt of niet. Je kunt natuurlijk zeggen dat je aan het eind een (politieke) verklaring zal afleggen om je motieven duidelijk te maken. De OVJ en je advocaat mogen in deze ronde ook nog vragen aan je stellen.

De rechter gaat vervolgens vragen stellen over je persoonlijke omstandigheden. Dit is om een hoogte van een boete vast te stellen of om te kijken of jij je leven wel op de rails hebt. Je hoeft hier wederom niet aan mee te werken.

Hierna mag de OVJ zijn verhaal doen. Jouw advocaat dient hem dan van repliek. Dit hele spelletje kan nog een keer herhaald worden als een der partijen daar

noodzaak voor ziet.

Als verdachte heb je altijd het laatste woord!

Hierna wordt ‘het onderzoek ter terechtzitting gesloten’. De politierechter doet vaak meteen uitspraak. Bij zwaardere of ingewikkeldere zaken voor de meervoudige kamer duurt de uitspraak vaak 2 weken.

STRAF

Mocht je in een rechtszaak veroordeeld worden tot een geldboete, dan wordt deze ook door het CJIB geïncasseerd. Deze boete moet je wel betalen. Vaak kun je het ook uitzitten in een paar dagen vervangende hechtenis.

Let op! Als je in een rechtszaak veroordeeld wordt tot het vergoeden van geleden schade door een derde partij (denk aan stomerijkosten van politie-uniformen, een vernield hek van een proefdierenlab) dan kun je deze niet uitzitten. Je kunt wel gevangengezet worden (het aantal dagen hangt af van de hoogte van de vergoeding), maar daarna moet je alsnog betalen. Schakel in deze gevallen je lokale netwerk in en organiseer benefiet-activiteiten om het af te kunnen betalen.

Heb je een taakstraf gekregen dan kun je deze ook uitzitten. Als je je taakstraf wilt doen moet je je melden bij de reclassering. Je kunt daarbij eisen stellen en samen met de reclassering een geschikte taak uitzoeken. Eisen die je kunt stellen bijvoorbeeld zijn: niet bij een commerciële organisatie, niets met vlees of zuivel, geen afval prikken etc. Ze kunnen je ook helpen met problemen, maar daar hoef je geen gehoor aan te geven.

Een gevangenisstraf is een van de zwaarste straffen. Het aantal strafdagen dat je in voorarrest hebt gezeten wordt van het aantal dagen afgetrokken. Bij langere gevangenisstraffen hoef je meestal maar tweederde van de straf uit te zitten. Als je in de gevangenis zit dan kun je alle steun gebruiken. Vraag om kaartjes, brieven en dingen die je nodig hebt en je zult verbaast staan van de solidariteit.

HOGER BEROEP

Je kunt na je uitspraak 2 weken nadenken of je in hoger beroep wil bij het Gerechtshof. Of dit mogelijk is hangt af van de straf die je opgelegd hebt gekregen. Wil je dit, geef dit door aan de advocaat. De rechters in hoger beroep kunnen milder zijn, maar ook zwaarder straffen. Dit laatste gebeurt met name als ze merken dat je alleen hoger beroep instelt om je straf uit te stellen. Maar je hebt natuurlijk altijd alle recht om in hoger beroep te gaan. Let wel: als NN-er kun je niet in hoger beroep gaan.

CASSATIE

Als er volgens jou (of je advocaat) rechtsregels verkeerd zijn geïnterpreteerd of grove fouten zijn gemaakt dan kun je in cassatie bij de Hoge Raad. Deze procedure is grotendeels op papier, er komt geen echte zitting. **Let op!** Je kunt geen nieuwe feiten aanmelden, het gaat alleen over de vraag of het recht goed is toegepast. Dit is vooral interessant bij principe-zaken.

KORT OVERZICHT

ARRESTANTENGROEP (AG):

Ondersteuningsteam voor gerechtelijke en praktische ondersteuning van arrestanten.

AAN TE DENKEN VOOR EEN ACTIE OF DEMONSTRATIE:

- Bedenk of je je ID-kaart bij je wilt hebben. Maak hierin voor jezelf een duidelijke afweging.*
- Neem EHBO-spullen en je medicijnen mee.
- Schrijf het telefoonnummer van de arrestantengroep (AG) en de advocaat op (op je lichaam, papier kan worden ingenomen).
- Vul de arrestantenlijst in.
- Neem iets mee om op te schrijven.
- Maak je zakken leeg, neem enkel mee wat je werkelijk nodig hebt tijdens de actie of demonstratie.
- Drugs en alcohol passen niet op een actie of demonstratie; ze brengen jouzelf en anderen in gevaar. De mogelijkheid tot besluitvorming, inschatting van de situatie etc. kunnen negatief beïnvloed worden.
- Laat foto's, agenda's, adressen- en telefoonboekjes thuis.
- Zorg ervoor dat berichten etc. uit je telefoon gewist zijn. Neem het liefst je dagelijkse telefoon helemaal niet mee, liever een met een lege simkaart.
- Vermijd het gebruik van contactlenzen en vettige make-up. Traangas en peperspray hechten er aan en het effect ervan wordt versterkt.

AAN TE DENKEN TIJDENS EEN ACTIE OF DEMONSTRATIE:

- Denk aan wat je tijdens een actie of demonstratie zegt; er zijn vele politie agenten (herkenbaar en onherkenbaar) in de massa. Dus geen namen of belastende dingen zeggen als dit niet nodig of gevaarlijk is.

- Neem geen foto's of video-opnames van mensen op de demonstratie. Er is over het algemeen door de organisatie zelf gezorgd voor media.
- Ga niet in je eentje naar een demonstratie. Blijf samen in groepen, voor, tijdens en na een demonstratie.
- Als de politie mensen arresteert, schrijf dan hun signalement en eventuele bijnaam op en meld deze informatie bij de AG.
- Particuliere beveiligingsinstellingen of bedrijven hebben geen bevoegdheden als die van de politie en andere autoriteiten. Zij zijn enkel toegestaan te doen wat elke andere burger ook mag. Iedere burger namelijk, als deze je op heterdaad betrapt, bevoegd je aan te houden en vast te houden totdat de politie komt.

IN GEVAL VAN ARRESTATIE:

- Zorg er voor dat anderen door hebben dat je gearresteerd wordt. Maak lawaai, schreeuw, zodat anderen kunnen ingrijpen of als het te laat is de AG kunnen bellen.
- Je hebt het recht om je naam NIET te noemen, wat de smeris ook zegt, zelf na de invoering van de ID-toonplicht* heb je nog het recht om anoniem te blijven.
- Als je bent gearresteerd is het waarschijnlijk dat je verhoord zal worden. Verklaar niets! Je hebt het recht om niet mee te werken aan je eigen veroordeling. Maak hier gebruik van! De politiewagen, het politiebureau en de gevangenis zijn niet de goede plek om te praten. Op deze manier voorkom je dat je (per ongeluk) belastende dingen over jezelf of anderen verklaart. Als je toch wat wil verklaren, doe dat dan alleen over jezelf niet over anderen. De politie zal proberen tijdens een verhoor je tegen je mede-activisten uit te spelen, trap hier niet in.
- Teken niets! Desnoods voldoet een kruisje of teken een varkentje.
- De politie is verplicht je te vertellen waarvoor je bent gearresteerd.
- Als je gearresteerd bent kan de politie je 6 uur vasthouden, je fouilleren en al je persoonlijke spullen afnemen. Als je jouw naam niet noemt kan de politie je nog 6 uur (overtreding) of 3 dagen (misdrijf) extra vasthouden voor onderzoek naar je identiteit. Hierbij kunnen ze foto's maken, vingerafdrukken nemen, kijken naar lichaamskenmerken, tatoeages, etc. Ze hebben volgens de wet het recht dit te doen ter vaststelling van jouw identiteit, maar je hoeft natuurlijk niet mee te werken. .

- De tijd tussen 12 uur `s nachts en 9 uur `s ochtends telt niet mee in het tellen van het aantal uren dat ze je vast mogen houden. ’s Nachts mag je niet verhoord worden, weiger dit dan ook.
- Als je wordt verdacht van een overtreding moeten ze je na deze 6 tot 12 uur laten gaan. Ze zullen je misschien andere dingen vertellen, dus laat je niet intimideren.
- Als je wordt verdacht van een misdrijf, heb je al voor je eerste verhoor het recht om te overleggen met een advocaat. Dit is een afweging die je kunt maken, bedenk wel dat het een tijdje kost voordat je advocaat opgetrommeld is. Het kan voorkomen dat je door het eisen van dit recht later wordt vrijgelaten dan je mede-activisten.
- Je kunt ook in verzekering worden gesteld, dan kunnen politie en justitie je maximaal 3 dagen en 15 uur vasthouden voor onderzoek, op verdenking van het plegen van een misdrijf. Je hebt dan ook recht op je eigen advocaat, daar moet je zelf om vragen! Accepteer geen piketadvocaat of smoesjes van de smeris dat ze dit niet kunnen regelen. Blijf bij je eis om je eigen advocaat.
- Willen ze je langer vast houden moet je binnen deze drie dagen en 15 uur voor een onderzoeksrechter worden gebracht voor verlenging van het voorarrest. Als dit te laat gebeurt moet je worden vrijgelaten. Het voorarrest kan nog een aantal keer verlengd worden. Je advocaat kan je hier verder over inlichten.
- Je hebt ook recht op vegetarisch/veganistisch eten en wanneer nodig medische hulp. Eis dit; de politie zal namelijk hier erg moeilijk over kunnen doen.
- Vrouwen mogen alleen door vrouwelijke agenten worden gefouilleerd, mannen door mannen.
- Hoewel het in de film zo lijkt, heb je in Nederland geen recht op een telefoontje. Je kunt wel altijd vragen of je iemand mag bellen, maar hier hoeft de smeris geen gehoor aan te geven.
- De smeris neemt het zelf niet zo nauw met de regels en zal je verblijf heel onaangenaam kunnen maken.
- Hou je taai en realiseer je dat een hoop mensen bezig zijn je vrij te krijgen.
- Neem na vrijlating direct contact op met de arrestantengroep. Deze zullen kijken wat zij nog voor je kunnen betekenen. Doe dit ook als je

jezelf er niet had aangemeld. Misschien hebben anderen dit wel voor je gedaan.

NA DE ACTIE:

- Check of je nog heel bent en zoek medische hulp voor je verwondingen.
- Geef jezelf de tijd om uit te rusten en praat over vervelende dingen met je vrienden.
- Voel geen schroom om contact op te nemen met de emotionele ondersteuning.
- Ga (als het is georganiseerd) naar de evaluatiebijeenkomst van de actie in jouw stad.
- Als je een dagvaarding ontvangt, neem contact op met de arrestantengroep van de actie of het legal team in jouw stad.
- Mocht je nog vragen hebben over de tijd dat je vast hebt gezeten of andere juridische vragen, neem contact op met het legal team. Daar zijn ze voor.

SOLIDARITEIT MOET JE ORGANISEREN!

VOETNOTEN:

1: Telefoons kunnen worden afgeluiserd waarbij, zeker bij grotere verdenkingen, het mogelijk zou kunnnen zijn dat alsnog de identiteit van een verdachte zou kunnen worden vastgesteld als de verdachte annoniem is gebleven.

2: Sinds 1 januari 2005 geldt er in Nederland de 'Wet op de Identificatieplicht'. Let wel, dit is een toonplicht, geen draagplicht. Je hoeft je ID dus niet perse bij je te hebben, je mag hem ook later op het bureau (laten) langs brengen. De toonplicht doet echter geen recht af aan je recht om anoniem te blijven. Je kunt meegenomen worden ter vaststelling van je identiteit of een boete krijgen. Het is geen misdrijf, dus ze kunnen je niet langer dan twee keer zes uur vasthouden. Een ID-kaart meebrengen bij een actie kan tot gevolg hebben dat je bij arrestatie of controle eindigt in de registers van de politie en inlichtingendiensten. Om te stimuleren dat men aan de ID-plicht voldoet voert de politie over het algemeen een beleid waarbij zij die wel ID bij zich hebben bij acties minder snel gearresteerd worden en bij arrestatie weer eerder vrij komen. Dit zijn echter niet meer dan repressieve maatregelen met als doel iedereen in kaart te kunnen brengen of te kunnen vervolgen voor datgeen waar zij verdacht van worden. Kies je er voor je ID niet bij je te dragen, dan blijf je anoniem (NN). Als je vingerafdrukken en naam al eerder gekoppeld zijn zal de politie dit vaak op termijn wel uitvissen. Denk er dan wel aan dat je verder dan ook niets bij je hebt dat je identiteit kan verraden. Anders loop je 1: het risico op een boete (€45,-) en 2: alsnog in de registers te belanden.

NUTTIGE LINKS:

Rechtshulp ed.

Anarchist Black Cross Nijmegen	- http://abcnijmegen.wordpress.com
Anarchist Black Cross Amsterdam	- http://abcamsterdam.wordpress.com
Landelijke arrestantengroepen	- http://www.arrestantengroep.org
Linkse Hulp	- http://www.linksehulp.nl
Bureau Jansen & Jansen	- http://www.burojansen.nl
Rote Hilfe (Duitsland)	- http://www.rote-hilfe.de
Activist Trauma Support (Int.)	- http://www.activist-trauma.net

Vrije media

Indymedia	(Nederland)	- http://www.indymedia.nl
	(Vlaanderen)	- http://ovl.indymedia.org
	(Duitsland)	- http://de.indymedia.org
	(Internationaal)	- http://www.indymedia.org
De Vrije		- http://www.devrije.nl

Comunicatie

Rise-Up	(e-mail)	- http://www.riseup.net
GNU-GPG		- http://www.gnupg.org
True Cript		- http://www.truecrypt.org
Linux		- http://nl.linux.org

EEN UITGAVE VAN ANARCHISTISCHE GROEP NIJMEGEN
IN SAMENWERKING MET DE VRIJE BOND

WWW.ANARCHISTISCHEGROEPNIJMEGEN.NL // WWW.VRIJEBOND.NL